

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

Szerkesztő Rotschild Zsigmond.

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Csernicsek Imre, Palánka.

Építsünk munkásházakat.

A fővárosi lapok legutóbbi számában olvastuk ezt a kis hirt, a mely bennünk méltán irigységet kelt és azt a vágyat vajha az illetékes körök figyelmét fölhívhatnók és nálunk is utánoznák a békésmegyieiket.

Békésvármegye törvényhatósága újabban 500.000 korona kölcsönt vett föl munkásházak építésére. A nyáron Orosházán, Békéssámszonban, Nagyszénáson, Endrődön, Mezőberényben és Dobozon serényen folyt az építés és a tervezett háromszázötven munkásházból a fele fölépült. Nagy örömet keltett az érdekelt munkásosztálynál Darányi földművelésügyi miniszter leírata, a ki nemcsak a munkásházak kölcsönének letörlesztésére szolgál s 2 százalékos kamattal vállalta el tárcája terhére mindaddig, a meddig a kölcsön fönnáll, hanem leiratában kijelenti, hogy munkásosztálynak otthona megszerzését menél inkább megkönnyíteni óhajtván, a munkás házak építése folytán keletkező utcák és terek vételárának törlesztését tárcája terhére végezteti, valamint a tervező, fölszámoló és egyéb mérnöki költségeket elvállalja. A költségek fedezésére Ambrus Sándor, Békésvármegye alispánja kezeihez huszezer koronát utalványozott. Megemlítjük, hogy legközelebb Orosházán 22, Sámsonban 18, Nagyszénáson 28, Endrődön 25, Mezőberényben 12, és Dobozon 17, munkáscsalád vonul be saját hajlékába.

Most, hogy „ősze csavarodott a természet feje” és kiszáradtak a szép munkáshajlékok, 166 munkásember feleségestül ijastul-fiastul költözik be maga szívbéli örvendezések között a maga fészkeben. Békésvármegyében,

ahol már százakra megy azok száma, akik az utóbbi évek során saját házi tűzhelyüket elfoglalták.

Hogyan eshetett meg Békésben és másutt a munkások otthonszervezése?

Egy áldott törvény tette ezt lehetővé! Az a törvény, mely a munkásházakról szól.

A munkásházakról szóló törvény szerint mindazonk a helyeken, ahol legalább 10 munkás kéri a képviselőtestületet, hogy határozza el munkásházak építését és a képviselőtestület a munkások iránt jóakarattal elhatározza, hogy szavatol az építésre felveendő kölcsönért: ott ezzel a határozattal, mely a vármegye közgyűlése elé jóváhagyás alá kerül, jóformán már dűlöre is jutott a munkásházak építésének ügye. Mert hiszen az eddig szerzett tapasztalatok szerint ilyenformán könnyű szerrel lehet ötven esztendőre amortizációs kölcsönt kapni és ekként az 1200-1500 koronába kerülő munkásház évi törlesztését a munkásoknak nem nehéz elviselniök, ha még azt is hozzáveszük, hogy az évi kamatthehernek egy harmadrészt ugyancsak a munkásházakról szóló törvény szerint a földművelési tárca vállalja el, így a munkások a tapasztalás szerint a maguk házának megváltásáért nem fizetnek évenként többet, mint a mennyit eddig bérlakásokba fizettek.

Sokhelyen még a község és a város oly jóindulatot mutatott a munkások iránt, hogy a telkeket igen olcsón a város tulajdonából engedte át.

HIREK.

A palánkai őszivásárt okt. 3-án és 4-én tartják meg. Állatok felhajtása vérszentes helyekről meg van engedve. Iparosok és kereskedők kötelesek iparigazolványukat felmutatni.

»A „Bácskai Hírek“ f. hó 5-iki számában megjelent egy a földművelő segélyegyletre vonatkozó közlemény, melynek folytán indítva érezzük magunkat, a következőket közzétenni:

Intézetünk ügyeit rendezendő, egy nagyobb pénzüzetet részéről már pár hete folynak a munkálatok. Az illető intézet igazgatója jelenleg szabadságon van és az ügy csak hazaérkezése után fejezhető be. Miatán igazgatóságunk a rendes közgyűlésen erről jelentést tenni óhajt, így kénytelenek vagyunk a közgyűlés megtartásával várni, míg a tárgyalásaink eredményét megtudjuk.

Németpalánkai Földművelő Segély-Egylet
Bernhart Mihály.

Bleriot Budapesten. A La-Manche csatorna merész átrepülője, összes arnoautáinak ünnepeltje, Bleriot Felix jövő hó közepén Budapestre utazik és ott a Vérmezőn a szegénysorsú tüdőbetegek emberbaráti alapjának gyarapítására felépül. Az első hirre szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik és ebben az érdeklődésben természetesen városunk és vármegyénk intelligens közönsége is részt vesz és bizonyos, hogy október 17-én, a mikor a fölszállás napja van, — városunkból és megyékből igen sokan lesznek Budapesten. Az ünnepelt francia Párisból egyenesen Budapestre utazik tartózkodása három napra van tervezve. Budapesten tartózkodása alatt Bleriot a Vigadóban felolvasást is fog tartani és ugyancsak kisebb belépti díj mellett lehet majd meglátni a feltalá-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájco)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

lónak subtilis aeroplánját, melyvel eredetileg a rheinsi repülő versenyeken is részt vett. Fővárosi tudósítónk azt az ígéretet teszi, hogy Bleriot budapesti tartózkodásáról hosszabban fog lapunkban beszámolni, a mit mi örömmel adunk hírül olvasóinknak.

A palánkai hajós gyermekotthon október hó dereka táján fog nagy ünnepek között hivatalosan is megnyitni, mely impozánsnak ígérkező ünnepélyre Palánkára szándékoznak jönni gróf Batthány Tivadar, az O. H. Sz. elnöke és Fernbach Károly főispán, kiknek kíséretében mintegy 10 neves országgyűlési képviselő és 4 fővárosi hírlapíró is lesz. Palánka tehát ez alkalomra fényes ünnepi dísz fog öltetni s a jóért és nemesért lelkesülni tudó nagy közönség is bizonyára készséggel járul hozzá, hogy ezen hírneves előkelő méltóságok előtt városunkat kedvező színben tüntessük föl s magyaros vendégszeretettel fogadjuk magas vendégeinket falaink közt. A fogadtatásnál lesz bandérium, diszkapuk, lesznek fehér ruhás leányok stb. Bankett is lesz, melyen városunk előkelőségei és kultura barátjai vesznek részt. A rendezés Radich Aladár főszolgabíró kezében van letéve. Hogy milyen lelkesen folyik a készülődés, igazolja azon örvendetes körülmény, hogy a diszfogadtatás költségeire egyesek már is jegyezték következő összegeket: 25—25 koronát: a palánka iloki gőzkomp részvény társulat, a palánkai takarékpénztár és a Michels kenderátató és kötélfonógyár r. t., 10—10 koronát a palánkai ipartestület, Reiter Ferenc, a palánkai járási takarékpénztár, Hondl Imre és az I. palánkai előlegezési egyesület, 6 koronát Hainiss Berta, 5—5 koronát Fertályi János, Horovitz D. L. Abelsberg Károly, Trattner Kálmán, Kirschner József, Hiel József, Kirschner Emil, Dr. Reviczky Jenő, Reszely Károly, Hauswirth József, Rückstädter Ferenc, Groll Mihály, Marczikity Ljubisa, Mutter Antal, Reiter Vince, Donáth János, Abelsberg és Orova, Rosenstock és Deutsch, Palánkai I. iparos segélyegylet m. sz., Dr. Szőke József és Kühn Ferencz, 3—3 koronát Büchler Róbert, Thyr Károly, Reszely Lipót, Paupert Rezső, Binder János, Dr. Vermes Jenő, Bernheim Manó és Potzta György, 2—2 koronát Schwarz Gyula, Stampfer Mátyás és Petzler Ádám, 1—1 koronát pedig Dr. Róth Leó, Schramm György, Dr. Steimnitz L., Haag József és Willwóhl János.

További adományokat szívesen fogad és nyilvánosan nyugtáz Potzta György közs. jegyző.

Kivándorlási ügynökök Bács-megyében. A szilbereki postára tegnap ötven amerikai levél érkezett. A postamester felbontotta a leveleket és megállapította rólok, hogy valamennyiben egy külföldi kivándorláskufár teszi a legesábítóbb ajánlatokat, hogy vándoroljanak ki a szilbereki svábok Amerikába. A postamester nyomban lefoglalta a leveleket és értesítette róla a szabadkai törvényszék vizsgálóbíróját. A vizsgálóbíró természetesen jóváhagyta a lefoglalást s egyben elrendelte, hogy mind az ötven felszólítást kobozzák el és megindította az eljárást arra nézve, hogy ki adta meg a külföldi ügynökségnek a szilbereki gazdák címeit?

A zsidó újév. Rajs hásonó. Fonetice leírva ez a héber neve a zsidók üjeztendő ünnepeinek, melynek első napja csütörtök, szeptember 16-ika. Ezen naptól egész 1910. október 3-ig bezárólag folyik a zsidóságnak, a világ teremtésétől számított 5670 ik éve, mely 383 napot és köztük 55 szombatot foglal magában. Mint szökő, ugynevezett „ibur-év“, nem mint a gregoriani szökő évek, egy-egy nappal, hanem egy 30 napos teljes hónappal van megtoldva és pedig nem a 13-ikkal (a má odik Adárral) hanem a 12-ikkel (az első Adárral.)

A »Budapest« ajándékai évről-évre nagyobb feltűnést és érdeklődést keltenek az újságolvasóközönségnél és ezekkel szaporítják az előfizetők számát. Ennek ellenében a »Budapest« azon fáradozik, hogy mindig szebbet, jobbat, érdekesebbet adjon és bizonyára szenzációszámba fog menni, amit a »Budapest« előfizetői a következő újévre kapnak. „Kossuth Lajos Emlékalbum« lesz a címe ennek a

diszalbunak, melyhez hasonló eddig nem jelent meg a könyvpiaccon. Irni fognak bele azok, akik szemtanui voltak annak a tusának, amit a nemzet atyja élete utolsó pillanataiban vivott és akik előmozdítóit voltak annak a nemzeti kultusznak, amelylyel kiirt-hatalanná tették minden magyar szivéből a nemzet atyjának örök emlékezetét. A vaskos kötetet számos színnyomatu kép és illusztráció fogja díszíteni, külső kiállítás tekintetében igekezni fog még az eddigieket is felülmulni. A »Budapest« egyébként a nagy lapok között kiváló helyet foglal el, minden rovata érdekes, előkelő összeköttetésinél fogva hírei gyorsak és megbízhatók, szóval a legmagasabb igényeket is kielégíti. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a »Budapest« kiadóhivatala, Budapest, IV. Sarkantyus-utca 3. sz.

Színészet Óbecsén. Mezey Kálmán besztercebányai színigazgató 28 tagból álló társulatával egy óra tervezett színelőadásait e hó 20-ika körül kezdi meg Óbecsén.

Mindenki tudja, hogy minden vállalkozáshoz olyan szükséges a nyilvánosság, mint levegő az embernek! Az ügyes kereskedő feltétlenül hirdet! Az élelmes kereskedő hirdet! A ki jó árut tart vagy készít: hirdet! Aki olcsó és versenyképes: hirdet! Aki nem teszi kockára üzleti érdekeit fuksárságból: az hirdet! Aki tudja, hogy a hirdetés a legjobb tőke befektetés: az hirdet! Tessék elolvasni lapunk mai számában a Magyar Fürdőkalauz hirdetését, — határozottan előnye lesz, ha ezen milliók által olvasott munkában hirdet!

Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle Emulsió“ feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítása a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és veszen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség amelylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

kel emesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívántatnak fehér, egyenes és erős fognak növesztéshez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ tisztaságát és erejét semmisen mulja felül. Ize a legkellemeoseb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Közönség köréből.

De ön igazán szerencsésének mondhatja,

kedves kisasszony, hogy, tegnap szodeniipasztilám — valódi Faytól — a zseembe volt és az ön súlyos meghűlése ellen alkalmaztam. Ekkora köhögést meg nem látam. És most? Nyoma sincs és ezt Fay valódi szodeniének köszönhetjük. Vigyázzon, hogy a jövőben a pasztilla soha ne hiányozzék. Egy skatulyát 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában vagy ásványvízkereskedésben meg lehet venni, de utánzatot határozottan vissza kell utasítani.

Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Guntzert W. Th. Wien IV., Grosse Neugasse 17.

ROPS

BIZTONSÁGI
GYORSFŐZŐ.
TŰZVESZÉLY
KIZÁRVA.

Ha felborul, elalszik.
Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasárú és ház-
tartási cikkeket árusító üzletekben.
Ha valahol nem kapható, szivesked-
jék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Reszv.-Társaság.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-út 74.58.
Helybeli árusítók: Marcikits Márkus,
Wetzelberg Mór, Hauswirt József.

Házi politur

A házi politur egy vegyi folyadék, mely minden politurozott vagy lakkozott fölületnek egyszerű átdörzsölés által újra eredeti fényességét és a fanemüknél ezek erezte mélységének tetszetőségét visszaadja. Tessék a házi politurt használat előtt mindig teljesen főlrázni, tartalmából egy elhasznált pamutrongyot, legjobb egy harisnya-darab, kevéssé átitatni és vele a fényesítődő fölületet átdörzsölni, az eredmény szembezőkö és bámulatos lesz. A zongora fölülete rögtön elveszti a kékes füstszertől lerakódást, légyköpést: a szekrény, ágy, stb. politurozott butorra lerakódott por stb. tisztálatalanság eltűnik és minden — mint eredetileg — újra tökörfényes fölületet kap. Rézágycak, ezüst áruk minden fölta eltűnik, annak galvanizálása újra megkapja eredeti fényét. A parket-padió fénye első beeresztés után bámulatos tiszta erezetet mutat fényes fölülettel, a matt butorok általa megtartják tetszetős színüket. A házi politur a fáról csak a szenny távolítja el, anélkül, hogy magát a tárt megtámadná sőt conserválja és fényessé teszi azt. A házi pulutur kapható 1:25 és 2:50 koronás eredeti üvegekben

„PATENT WOLF” butorgyárban, KALOCSA.

Próbaüveg 20 fill. bélyegekben.

Egyszeri próba után egy háztartásban sem fog hiányozni a házi politur. 1 tucat rendelmenynél 10 százalék, 3 tucznál 15 százalék Rabatt.

M. K. Folyam és Tengerhajózási Részvtársaság

MENETRENDJE:

Vukovár - Ujvidék között.

Naponta péntek kivételével.

Le felé	Felfelé
ind. 4:00 reg. Vukovár vasut	érk. 6:50 este
4:10 » Vukovár város »	6:35 »
» 4:50 » Bácsujlak »	5:35 d. u.
» 5:05 » Opatovac* »	5:10 »
» 5:30 » Dunabölkény »	4:30 »
» 5:55 » Sáregrád »	3:55 »
» 6:25 » Ilok »	3:20 »
» 6:35 » Palánka »	3:05 »
» 7:30 » Bánostor* »	1:40 »
» 7:45 » Cerevic »	1:25 »
» 8:00 » Beocsin »	1:10 »
» 8:10 » Ófatak »	1:00 »
érk. 8:45 reg. Ujvidék	ind. 12:10 d. u

*Ladik állomás.

Brillante jugendlichen Teint
erhält man sicher und rasch nach Ge-
brauch unseier unerreichten

flüssigen brasilianischen Orchideen-
Creme

Cosmetisches Laboratorium
München, Müllerstrasse 43

Halb Flasche fl. bras. Orchideen-Creme Kr. 3.25
Ganze Kr. 5.65
1 Stück bras. Orchideen-Seife Kr. 1.—

Első cs. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság

Nyári menetrendje:
BUDAPEST-ZIMONY.

reggel	állomások	éjtel	éjtel
7:00	ind. Wien Weissgärber érk	3:30	
8:00	Praterakpart	6:00	
10:00	érk. Budapest	ind.	3:00
10:05	ind. BUDAPEST Petőfit. érk	2:55	
	Budapest (Tabán)	1:55	
	Nagytétény	1:25	
10:40	Százhalombatta	12:35	
11:25	Ercsi	11:35	
12:05	Adony	10:45	
12:40	Dunapantele	10:00	
1:10	Dunavecse	9:10	
1:50	Dunaföldvár.	8:20	
2:30	Harta	7:45	
3:15	Ordas	7:20	
3:40	Paks	6:50	
4:25	Kalocsa (Uzód)	5:45	
5:40	Tolna (Dombori)	3:55	
6:30	Baja	2:45	
7:00	Dunaszekcső	2:00	
8:30	érk. Mohács ¹	ind.	1:40
9:35	ind.	érk.	10:30
10:50	Bezdan	8:40	
12:00	Apatin	7:25	
12:00	Drávatorok	9:35	
10:00	ind. Eszék (vogy. szolgá. 21 km) érk	6:00	
3:00	érk.	ind.	6:35
12:30	Vukovár	4:40	
2:00	Ilok	2:25	
3:30	Palánka.	2:10	
3:40	Cserevic	12:45	
4:50	Kamenicza	11:55	
5:30	érk. Ujvidék	ind.	11:35
5:45	éjtel.	érk.	11:30
6:25	ind. Karlócza	ind.	10:50
7:00	ind. Szakamen	ind.	9:15
8:30	érk.	érk.	9:10
8:55	ind. Rudolfsnad	ind.	8:40
9:00	ind. Tittel	ind.	8:35
11:05	érk. Zimony	ind.	5:45

Május 30-tól naponként közlekedik le és fel.

¹ Csatlakozás a Pécsre menő és onnan jövő vasuti vonatokhoz.

VUKOVÁR UJVIDÉK:

(Közlekedik hétfő kivételével naponta)

reggel 4:30	ind. Vukovár (város) érk	5:15
5:05	Bácsujlak (csolnak-állomás)	4:25
5:20	Ópátovác csolnak-állomás	4:05
6:05	Ilok	2:55
6:15	Palánka	2:45
6:30	Nestin (csolnak-állomás)	2:25
7:15	Bánostor csolnak-állomás)	1:20
7:30	Cerevic (megálló hely)	1:10
7:45	Beocsin	12:50
8:10	Kamenicza	12:20
8:20	érk. Ujvidék (hajó-állomás) ind	12:00

Legalább 12 millió ember kezében
fordul meg 1910. évben a

„MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“

vasúton, hajókon, szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban, fürdő-és nyaralóhelyeken, szanatóriumokban, gyógyszerészeknél, orvosoknál, kaszinókban. Egyszóval mindenütt megtalálható — ezért a reklám terén nem mindennap kínálkozó kedvező alkalom, az ezen nagyszabású munkában való hirdetés.

A »MAGYAR FÜRDŐKALAUZ« IV. évfolyama 1910. január havában, tehát csak egyszer egy évben, szokatlanul díszes kiállításban, mint a Magyar Védőegyesület hivatalos közlönye jelenik meg hitelesen igazolandó huszonegyezer példányban ingyen és bérmentve leszel szétküldve.

Ezen hézagpótló és nagy horderejű munkát egész évben át a nagyközönség milliói olvassák, — a hirdetőnek olyan előnyöket biztosít, amelyeket semmiféle más reklám által nem érhet el.

A »MAGYAR FÜRDŐKALAUZ«-ban megjelent hirdetésben egész évben át folyton szem előtt vannak és akaratlanul is szembeötlenek.

A »MAGYAR FÜRDŐKALAUZ« olvasóközönsége vegyes, így mindennemű árucikk hirdetésére kiválóan alkalmas.

Búsas kamatot hoz és országos reklámot idéz elő a »MAGYAR FÜRDŐKALAUZ«-ban megjelent minden hirdetés, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az eredmény olyan meglepően nagy volt, hogy a hirdető önként újították meg hirdetési megbízásukat.

HIRDETÉSI ÁRAK:

	1/2	1/4	1/8	1/4	old.
A hirdetések között:	90/108	45/108	22/108	60/108	m m
A szöveg alatt:	60.—	35.—	20.—	40.—	kor.
A szöveg közötti színes mellékleten:	70.—	38.—	22.—	45.—	»

Kérjük szíves hirdetési megbízását soron-kívül beküldeni, hogy a hirdetésnek még jó helyet biztosíthassunk.

„MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“
ERDŐS JÓZSEF
BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 36 I. 9.

Telefon 173—17.